

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 10. Minister Baptismi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

Trinitatem, five potius aliquid unum, quam trinum. Vox autem *in nomine* ter repetita, non magis significat unum nomen, quam trinum.

- 81 In contrarium tamen est communis sententia, teste Leandro q. 15. quam Farvacius de Bapt. c. 3. q. 5. questiuone. 5. confutare dicit ex eo quod in veteri forma benedictionis Baptisterii (quam exhibet ex Severo Patriarcha Alexandrino) ter olim repetita fuerint verba *in nomine*. Sed quid inde? Fateor hinc quidem colligi quod trina repetitio verborum *in nomine* non necessario designet naturam divinam Trinitatem; sed non ideo designat unitatem, potius quam Trinitatem.
- 82 At (inquit) validus est Baptismus, si quis dicat: *Baptizo te in nomine Dei Patris, Dei Filii, Dei Spiritus sancti*. Fateor: sed hoc ideo, quia naturam divinam unitas satis exprimitur per *in nomine* numero singulari semel expressum.
- 83 Propterea Baptismus (de quo questio) mihi videtur anceps & dubius, ideoque sub conditione repetendus: Neque enim dubium submouet ordo Baptismi conscriptus a Severo Alexandrino, in quo haberi dicitur hæc forma, *baptizatur talis N. in nomine Patris amen. In nomine Filii amen. Et Spiritus sancti ad vitam seculi seculorum*; utpote quæ non videtur irrefragabilis esse authoritatis, uti nec forma Nestorianorum, qui in Palæstina ter repetere dicuntur *in nomine*. Unde non solus Bonacina invalidum censet ejuemodi Baptismum; sed & Antonius Coronius celebr. Controv. l. 2. Controv. 2. cap. 1. Filiucius tr. 2. n. 62. Neesen tr. 2. de Bapt. dub. 5. alique plures a Bonacina relati, sicut & a Dicaltillo de Bapt. disp. 1. dub. 5. n. 90.
- 84 Sequitur 3°. non valere Baptismum, sub hæc forma collatum: *Baptizo te cum Patre, & Filio, & Spiritu sancto*. Quia in ea forma non exprimitur divina naturam unitas, nec valet Baptismus nisi collatus evangelicis verbis, *in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti*, quibus & naturam unitas, & Personarum Trinitas distinctè exprimitur.
- 85 Nec dicas cum Comitolo l. 1. respons. q. 9. has voces, *baptizo te cum Patre, &c.* æquipolentes esse cum illis, *in nomine Patris, &c.* contrarium enim constare videtur ex hoc quod per priores distinctè non exprimitur naturam unitas, uti per posteriores.
- 86 Sequitur 3°. non valere Baptismum collatum *in nomine primæ, secundæ, & tertie Personæ*. Quia in ea forma tres Personæ non exprimitur suo propriis nominibus personalibus, id est significandis proprietates personales singularum Personarum.

CAPUT IX.

Referuntur variae formæ, de quarum valore dubitare quis possit.

- 87 Prima forma est illius Sacerdotis, qui, ut referunt cap. retulimus de Baptismo, ex Latina Linguae imperitia, baptizabat dicendo: *Baptizo te in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti*. Respondet Papa Zacharias, Baptismum esse validum. Quia ex circumstantia notæ prohibitæ & imperitiæ satis apparet, tres Personas SS. Trinitatis designari verbis illis.
- 88 Quod si ex malitia, non ex imperitia, sic aliquis baptizaret, idque ex circumstantiis appareret, certe verba illa neque per se sumpta, neque ex circumstantiis haberent sensum à Christo intentum. Ideoque videretur Baptismus, vel dubius, vel nullus, ut indicat Coninck hinc q. 6. n. 7.
- 89 Secunda est Carbonariae Leodiensis, linguam corruptam Leodiensium sic baptizantis: *Esan j'et baïse à*

nos des Pere, & des Filz, & des saint Espris. Cum enim vox gallica *des* sit apud Gallos pluralis numeri, Carbonaria illa baptizare videtur *in nomine Patrum, & Filiorum, & Spirituum sanctorum*. Respondeo tamen cum Marchantio resol. Pastor. de Sacram. tr. 1. c. 2. n. 1. Baptismum esse validum. Quia ex circumstantiis, & patrio modo loquendi itarum mulierum, satis apparet per corruptum illum loquendi modum non variari sensum à Christo intentum.

Tertia est hæc: *Ego te baptizo in nomine Patris, & sanctæ Crucis, & Spiritus sancti*. Hanc formam à Suarez non pene rejicit censet Gobat hinc n. 90. Quia per sanctam Crucem satis à Christianis intelligitur Christus. Valet autem hæc forma: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Christi, & Spiritus sancti*. Nichilominus respondeo non valere. Quia per sanctam Crucem distinctè non exprimitur persona Filii.

Quarta hæc est: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti, & beate Virginis*. Ejus valorem pendere censet ab intentione Ministri. Valet enim, si illa additione solum petat intercessionem B. Virginis, vel solum intendat ipsam honorare honore ipsi d. bito. Secus si baptizare intencat in nomine B. Virginis, sicut in nomine Patris, & Filii, &c. Quia una sit natura Virginis, & Patris, &c. sicut una est natura Patris & Filii. Talis enim non intendit facere quod Christus intendit, & Ecclesia facit. Ita ferè S. Thomas q. 60. a. 8.

Quinta hæc: *Ego intendo te baptizare in nomine Patris, & Filii, &c.* Non valet, quia iammetipsum exprimat intentionem, non exprimit actum baptizandi, ejus expressio secundum decretalem Alexandri III. & iocundum Florentinum in instruct. Armen. necessaria est.

Sexta hæc: illius Sacerdotis, qui verè intendens baptizare, loco *Ego te baptizo*, per indeliberatum linguæ errorem dixit: *Ego te baptizo in nomine Patris, &c.* Valida fuit, nec repetenda. Quia mutatio unius literæ in aliam per inadvertentiam facta, in mente audientium gignere non potuit sentium substantialiter diversum à sensu Christi & Ecclesiæ, magis quam in primo & secundo casu supra. Non magis item, quam in casu quo per vitium linguæ Sacerdos, vel addit, vel omisit unam syllabam, v. g. dicendo: *Ego te baptizo in nomine Patris, &c.* Non magis denique quam in casu quo Sacerdos in Consecratione per linguam crassitium dicit: *Hoc est corpus meum*. De syllabam unam omittentibus, seu synecopantibus ex linguæ vicio, notanda sunt verba Doctoris subtilis in 4. d. 3. q. 2. *Si subtrahatur (inquit) aliqua syllaba per synecopen, non propter hoc destruitur forma. Non enim voluit Deus hominem omnino determinare ad verba in Sacramentis, ultra illum modum, quo verba sufficiunt ad exprimendum conceptum; sed cum synecopa bene intelligit audiens conceptum loquentis. Nec audeam dicere, quod non vitans eam, peccat mortaliter, si non vitat ex contemptu, sed ex quadam infirmitate, vel inconsideratione humana, qua non præcavet omnibus, quantum possit.*

Septima hæc: *Ego te christizo, vel christiani*. 94. seu *Christianum facio in nomine Patris, & Filii, &c.* Non valet. Quia non exprimit actum abluendi.

CAPUT X.

Minister Baptismi.

DE eo can. constat de Consecr. dist. 4. sic statuitur: *Constat Baptisma solis Sacerdotibus esse tractandum, ejusque ministerium nec ipsi Diaconis explere est licitum, absque Episcopo, vel Pres-*

- bytero, nisi his procul absentiibus, ultima languoris necessitas cogat. Quod & Laici fidelibus plerumque permittitur, ne quisquam sine remedio salutari de seculo evocetur.
- 96 Id tamen discriminis est inter Diaconum, & inferiores Clericos, Laicosque, quod ubi necessitas exigit, & Presbyter est absens, potest Diaconus etiam jure suo baptizare. Ita Glossa in can. Diaconus dist. 93, verbo necessitas.
- 97 Potest etiam, sive vir, sive femina, in necessitate baptizare, sed cum aliquo discrimine. Quia, ut S. Thomas observat q. 67. a. 4. non debet mulier baptizare, si adsit copia viri; nec Laicus praesente Clerico; nec Clericus praesente Sacerdote. Qui tamen potest baptizare praesente Episcopo. Eo quod hoc pertinet ad officium Sacerdotis.
- 98 Si extra necessitatem a viculum Laicus baptizes, peccat quidem. Tamen Sacramentum Baptismi confert. S. Thomas ibidem a. 3. ad 1.
- 99 Si petas, qualiter peccet Laicus citra necessitatem baptizando? Respondet S. Carolus Borromeus aet. p. 4. de Ministro Baptismi, graviter peccare. (Si a muliere, vel a Laico factus sit, graviter peccatum admittitur.) Parentes autem omnino caveant, ne liberos suos baptizent, absque manifesta necessitate; cum scilicet aliis quoquo modo apti non adsunt, & periculi urgeat necessitas. S. Carolus Borromeus ibidem. Alias parentes non possent ab invicem petere conjugale debitum. Ob cognitionem spirituales, quae contrahitur inter baptizantem (extra necessitatem) baptizatum, baptizantemque patrem & matrem.
- 101 Posset tamen pater exigere debitum a conjugate, si filium suum solum baptizasset cogente necessitate, juxta can. ad limina 30. q. 1. ibi: *Dicimus omninoendum esse, & inculpabile judicandum, quod necessitas intulit.* Nam hoc baptizandi opus Laicis sicutibus, juxta canonicam auctoritatem, sine esse sacri facere, liberè conceditur. Unde si supradictus genitor filium suum, corpore morientem aspiciens, ne animam perpetuè morte pereuntem dimitteret, sacri undè Baptismatis lavit, ut eum de potestate auctoris mortis & tenebrarum eriperet, bene fecisse laudatur. Idcirco suae uxori, sibi jam legitime sociatae, imponit quamvis vixerit, judicamus manere conjugium.
- 102 Nec dubium, valere Baptismum a non baptizato, etiam Judaeo, vel Pagano, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti collatum, uti definitur can. a quodam de Consecr. dist. 4. Sicut enim ex parte materiae, quantum ad necessitatem Sacramenti, sufficit quaecumque aqua (inquit S. Thomas q. 67. a. 5.) ita etiam sufficit ex parte Ministri quicumque homo. Et ideo etiam non baptizatus, in articulo necessitatis, baptizare potest, at si duo non baptizati se invicem baptizent.
- 103 Non potest tamen quis seipsum, etiam in necessitate, valide baptizare; nec validus fuit Baptismus quo Judaeus in mortis articulo seipsum baptizavit, dicens: *Ego me baptizo in nomine Patris, &c.* De quo casu Innocentius III. consultus can. debitum de Bapt. respondit: quod cum inter baptizantem & baptizatum debeat esse discretio, sicut ex verbis Domini colligitur, dicentis Apostolus: *ite, baptizate omnes Gentes, in nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti.* Memoratus Judaeus est denique ab alio baptizandus, ut ostendatur, quod alius est qui baptizatur, & alius qui baptizat, sicut in generatione carnali alius est qui carnaliter gignit, alius qui carnaliter gignitur. Ad quod designandum Christus non a seipso, sed a Joanne voluit baptizari.
- 104 Sciendum etiam 1°, quod quando Baptismus solemniter & oratione celebratur (necessitate aliud non polluitante) debet aliquis Sacramentum Baptismi suscipere a Presbytero curam animarum habente, vel ab aliquo vice ejus. S. Thomas q. 67. a. 4. ad 2.

2°. tametsi Marsilius, & Cajetanus valere 105 putent Baptismum, collatum à duobus Ministris simul concurrentibus, quorum unus aquam infundat, alter proferat formam. Oppositum nihilominus dicendum cum S. Thoma q. 66. a. 6. ad 3. Quia (inquit) tunc forma non est vera, cum eam proferens non abluat, nec proinde verè dicat: *Ego te baptizo, &c.* *Integritas forma Baptismi* (ait S. Doctor) *consistit in forma verborum, & in usu materiae.* Et ideo neque ille qui tantum verba proferat, baptizat; neque ille qui immergit. Et ideo si unus verba proferat, & alius immergat, nulla forma verborum poterit esse conveniens. Quia tamen nonnullis viris doctis haec sententia non videtur omnino certa, neque ex Scriptura, neque ex Traditione, neque ex ratione, nec opposita profus improbabili: Joannes Chapeville in suo doctissimo tractatu de ministr. Sacram. temp. dist. q. 20. ait se non improbare praxim sic baptizandi in extrema necessitate, dum aliqui puer est mortuus absque Baptismo, v. g. tempore pestis, si rallo habere nequeat accessum ad puerum, eo quod aedes infecta sint à Magistratu occlusa, nec in domo sit nisi mutus, vel aedè rudis, ut nec formam sciat, nec brevi tempore edoceri queat. Quo casu poterit (inquit) per fenestram apertam proferre sub conditione formam, illo qui intus est affundente aquam. Quod etiam probant Gobat n. 147. Farvacius c. 4. q. 7. nosse Stephanus à S. Paulo disp. 2. n. 12. & alii apud Dianam p. 5. tr. 3. resol. 19. & 26. Quibus tamen non subscribit Comitulus l. 1. respons. moral. q. 11. ubi id penitus rejicere videtur.

3°. valere Baptismum, quo duo simul eundem hominem abluunt, & simul verba proferunt, sic ut uterque dicat: *Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, &c.* independentè alter ab altero. Sicut valida est consecratio ejusdem panis, quo Sacerdotes de novo ordinati simul cum Episcopo ordinante consecrant, si simul consecrationis verba proferant. Ita S. Thomas q. 67. a. 6. his verbis: *Si omnino simul verba proferrent, & hominem immergerent, aut aspergerent, essent puniendae inordinato modo baptizandi, & non de iteratione Baptismi.* Quia uterque intendens non baptizatum baptizare, & uterque quantum est in se, baptizaret. Nec traderent aliud Sacramentum, sed Christus, qui est unus, interius baptizans, unum Sacramentum per utrumque conferret. Si autem quilibet illorum baptizare intenderet ut Minister partialis dependenter ab altero, tamquam concussa partiali, tunc neuter baptizaret. Quia talis concursus videtur esse contra rationem ministerii hujus Sacramenti (ait S. Doctor ibidem) homo enim non baptizat, nisi ut Minister Christi, & vicem ejus gerent. Unde si quis unus est Christus, ita oportet esse unum Ministrum, qui Christum representet. Propter quod signanter Apostolus dicit Ephef. 4. *unus Dominus, una Fides, unum Baptisma.* Et ideo contraria intentio videtur excludere Baptismi Sacramentum.

4°. non esse quoad hoc simile de baptizante & baptizato (addit S. Doctor ad 2.) sed posse subinde plures homines simul ab uno Ministro licitè baptizari, tametsi plures Ministri licitè non possint simul eundem hominem baptizare: quia Christus, qui principaliter baptizat, est unus; sed multi per Baptismum efficiuntur unus in Christo. Unde in casu necessitatis, unus posset simul plures baptizare, dicendo: *Ego vos baptizo: paxa si immeret rina, aut gladius, aut aliquid hujusmodi, quod omnino moram non pateretur, ut sigillatim omnes baptizarentur.* Nec per hoc diversificaretur forma Ecclesiae, quia pluralis non est nisi singularis.

geminatum, præsertim cum pluraliter dicatur *Matib. ult. baptizantes eos, &c.* Sanè si verum est, quòd S. Franciscus Xaverius propria manu baptizaverit duodecies centena millia hominum, ut ex compendioso vitæ ipsius refert Gobat hic tr. 2. n. 44. non potuit tam multos brevi tempore baptizare, nisi plures simul asperzione baptizando. Sed & in Obsequiali Constantiensi fol. 38. (ut idem refert n. 148.) observatur, sæpius in amplioribus Parochiis contingere, ut plures simul baptizentur. Ut proinde in hac Diocesi non sit movendus scrupulus Parocho (pergit idem Author) cui sæviente hyeme adferuntur è duobus locis aliquantum diffitis duo infantes referendi in album fidelium, si utrumque simul referat, simul regenerando.

108 5°. peccasse graviter oblitricem (quidquid dixerit Diana p. 3. tr. 4. r. fol. 4.) quæ in casu necessitatis baptizavit infantem, dum adcrant Religiosi in sacris constituti, tametsi non Sacerdotes, qui hoc facere potuissent, & voluissent. Quis jus alienum usurpavit in re gravi Nec necessitas ipsam excusat. Quia necessitas nulla tuit ut ipsa baptizaret, dum non decrant ordinati, præsertim Diaconi, qui possunt, & vellent. Graviter verò peccat, qui citra necessitatem baptizat non ordinatus, ut colligitur ex gravitate pœnæ, utique irregularitatis, quam talis incurrit juxta cap. 1. de Cler. non ordin. Nulla enim necessitate cogente, si fiat, alieni muneris usurpatio est, inquit Augustinus l. 2. contra Parmenion. c. 13. ubi Sacramentum Ordinis vocat *ius dandi Baptisim.* Sicut & lib. 1. contra Donatist. c. 1. Ordinationem vocat *Sacramentum dandi Baptismi*, his verbis: *Sacramentum dandi Baptismi habet, qui ordinatur.* Graviter quoque peccat Diaconus, si præsertim Prefbytero, & baptizare parato, baptizet; sicut & Subdiaconus, si præsertim Diacono; excommunicatus, præsertim non excommunicato; infidelis, præsertim fidelis. Dicastillo tr. 2. disp. 2. dub. 2. n. 2.

109 Dixi, dum non decrant ordinati, præsertim Diaconi. Quia juxta antiquum ordinem Romanum, & Pontificale, Episcopus ordinando Diaconos, *Diaconum*, inquit, oportet ministrare ad Altare, & baptizare. In quo tamen Diaconus à Sacerdote differt, quòd Sacerdos sit Minister ordinarius hujus Sacramenti, Diaconus non nisi delegatus, ita ut non possit aliis hanc facultatem delegare, sicut Sacerdos. Tametsi inter Diaconum, & alios Clericos inferiores differentia sit 1°. quòd Diaconus ex Sacerdotis commissione solemniter, id est cum solitis ritibus ac cærimonis baptizare possit. 2°. quòd vi ordinationis suæ idoneus sit, cui extra necessitatem Baptismi administratio committatur, quæ aliis committi nequit. 3°. quòd jure ordinationis suæ in necessitate Clericis inferioribus sit præferendus. 4°. quòd juxta Suarez hic disp. 23. sect. 3. Glossam supra n. 97. Franciscum de Genet tr. 2. c. 4. absente Presbytero, in necessitate possit solemniter baptizare, non sic Subdiaconus, &c.

110 6°. Parochum, nondum insignitum Ordine sacerdotali, sed diaconali dumtaxat, secundum Gobat n. 139. licitè baptizare absque alia commissione, sicut absque alia commissione licitè prædicat. Quia hoc ipso quòd Episcopus Diacono confert Beneficium parochiale, videtur conferre quoque jus aggregandi aliquos in Collegium fidelium. Hoc enim jus pertinet ad Præsententes Collegii, ut Scotus arguit in 4. dist. 6. q. 2. Secus, si Parochus foret solummodo Subdiaconus. Quia Baptismi ministerium Subdiacono extra necessitatem committi nequit; secus Diacono. Ita Gobat. Sed non ita ego. Non ita ceteri Doctores, baptizandi potestatem jure ordinario, solis Sacerdotibus tribuentes, juxta can. *constas*

suprà relatum. Neque Episcopus eo ipso baptizandi potestatem conferre, seu committere censetur, quo parochiale confert Beneficium: solum enim conferre censetur jus ad parochialia munera, suppositis supponendis. Jus utique ad baptizandum, ad Eucharistiam distribuendam, ad extremam Unionem administrandam, ad excipiendas Confessiones, &c. supposito sacerdotio. Caveat proinde Parochus Diaconus, ne irregularis fiat juxta c. 1. de Cler. non ordin. ministris sine alia commissione extra necessitatem baptizet.

7°. Parochum, cui offertur baptizanda proles 111 ex illegitimo concubitu nata, non posse (injusti Magistratus Ecclesiastici) negare Baptisim, nisi mater revelet genitorem. Imò graviter peccare cogendo vel inducendo matrem ad ipsum manifestandum. Quia cogit vel inducit matrem ad grave peccatum, scilicet ad infamationem suppositoris occulti.

Si tamen ad id coegerit jubente Episcopo, non 112 est arguendus. Quia præsumere potest & debet, Episcopo non deesse justam causam ad id jubendum, v. g. ad providendum de alimentis proles illegitima, &c. Quam ob causam ipse etiam secularis Magistratus nonnunquam cogit matrem ad ejusmodi manifestationem, etiam sub juramento. Quod tamen potestatem non consulere, nisi aliunde adfit templa probatio, tum propter grande periculum perjuri. Tum quia five in judicio sæculari, five ecclesiastico integrè stari non potest tali nominationi, etiam juratæ, ut adversus nonnullos Judices demonstrat Gobat in Theologia Juridico-Morali cap. 32. n. 19. Videri potest idem Author Theol. Sacram. tr. 10. n. 186. ubi sic: *Quando mulier asserit se cognitam ab hoc, aut illo, idque firmat juramento; negat autem aliter, idque sub iurjurando, nec proferuntur ullæ aliæ probationes, nequaquam standum est verbis mulieris. Sicut enim adulterium non probatur solâ confessione mulieris: tex. in cap. significasti de adulter. communisque Doctorum, teste Parisio consil. 137. n. 39. vol. 4. Ita neque fornicatio simplex. Quod pluribus confirmat ibidem, & numeris sequentibus, ostendens quòd non creditur puellæ, etiam aliàs honestæ & virginis, juranti se ab aliquo cognitam, atque ex eo imprægnatam esse, tametsi contrarium doceat Antonius Faber Cod. de probat. defn. 8. ipsoque teste contrarius quoque sit stylus Curie Sabaudie. Nam Fabro dissentiant Riccius in praxi p. 1. resol. 220. Alexander lib. 5. consil. 157. Boëcius decif. 299. & 319. nisi mulieri (aut Riccius) aliquod indicium adminiculetur.*

8°. grave peccatum committi à Parocho, qui 113 (citra necessitatem) omittit solemnitatibus baptizat infantem domi, ut expectetur patrinus, & infantis salus interim collocetur in tuto, nisi sint filii Regum vel Principum. Ita Navaricus Manual. c. 22. n. 7. Quia prævaricator est sacrorum Canonum in re gravi. Siquidem in Concilio Meldensi anni 845. c. 48. sic habetur: *Nemo Presbyterorum baptizare præsumat, nisi in vicis & Ecclesiis baptismalibus, nisi causa ægritudinis, vel certæ necessitatis, sicut sacra Canonum docet auctoritas. Et in Concilio Viennensi sub Clemente V. Præsenti prohibemus edicto, ne quis de cetero in aulis, vel cameris, aut aliis privatis domibus, sed dumtaxat in Ecclesiis, in quibus sunt ad hoc fontes specialiter deputati, aliquos (nisi Regum, vel Principum... liberi extiterint, aut talis necessitas emergerit, propter quam nequeat ad Ecclesiam absque periculo propter hoc accessus haberi) audeat baptizare. Qui autem secus præsumpserit, aut suam in hoc præsentiam exhibuerit, taliter per Episcopum suum castigetur, quòd a'li attentare similia non*

presumant. Per filios Principum, Quintanaduenas singul. tr. i. singul. 21. intelligit omnes habentes jurisdictionem temporalem. Sed hoc est nimis laxum, & exorbitans à communi modo intelligendi nomen Principis. Neque enim simplicem Toparcham pagi v. g. Principis nomine quisquam appellat.

114 9°. quia obstetricibus sæpè incurrit Baptismi administrandi necessitas, tenentur callere formam Baptismi, ad infantes à diaboli captivitate per Baptismum liberandos, & æternâ salute donandos: ne infelices animæ infantulorum, pretiosissimo Christi Sanguine redemptæ, propter obstetricis ignorantiam, æternùm pereant. Si enim *unicuique mandavit Deus de proximo suo*, opera videlicet dilectionis & beneficentiæ tam spiritualis, quam corporalis; haud dubiè mandavit Deus obstetricibus, eam infantulis exhibere beneficentiam, quâ ab æterna damnatione liberentur. Mandavit proinde ut sibi necessariam ad hoc scientiam & idoneitatem comparare non negligant.

115 1°. dum infans propter necessitatem domi baptizatur, omittendas esse ceremonias baptismales, ad Baptismi substantiam non pertinentes, si iis adhibitis periculum aliquod foret, ne infans moretur absque Baptismo. Si verò adhiberi queant absque periculo, & Baptismi Minister sit Sacerdos, sive proprius, sive alienus, vel etiam Diaconus, cui hic & nunc jure conceditur baptizare, potest & debet cum solitis ceremoniis baptizare. Toletus in Sum. l. 2. c. 23. n. 1. Sotus in 4. d. 6. q. 4. a. 3. Pax Jordanus elucubrat. to. 1. l. 3. tit. 1. n. 16. Castro-Palao tr. 19. p. 8. n. 4. Cotonius c. 4. n. 17. Gebat Theol. Sacram. tr. 2. n. 473. & 476. Quia dum periculum in mora aliud non exigit, nullus baptizare debet absque solemnitatibus, si eas adhibere possit (cum antiquissimum eas adhibendi præceptum generale sit, nec excipiat Baptismum extra Ecclesiam in necessitate collatum;) sed eas adhibere potest quilibet Sacerdos, qui baptizare potest, imò & Diaconus, absente Sacerdote, dum ipsi jure conceditur baptizare, juxta Glossam & Doctores n. 119. relatos. Cui enim datur facultas baptizandi, datur & facultas id faciendi cum solitis ritibus, si sit in ordine ad hoc convenienti. Siquidem accessorium sequitur principale, cap. *accessorium* de reg. jur. in 6.

CAPUT XI.

Subiectum Baptismi.

116 **D**E subiecto Baptismi decem queruntur. 1°. quodnam sit subiectum capax Baptismi. 2°. an Baptismus infantium validus sit absque consensu parentum. 3°. an infantes infidelium licitè baptizari queant invitis parentibus. 4°. an monstrum, natum ex femina & bruto, capax sit Baptismi. 5°. quomodo baptizari debeat monstrum natum ex viro & femina. 6°. quid de monstro constante duplici capite, sed uno dumtaxat pectore. 7°. quid de monstro habente caput equinum, vel bovinum, sed pectus & cætera membra humana. 8°. quid de monstro nullam præferente speciem humanam, vel præferente majori ex parte bestialem. 9°. quid de massa carnea nullam habente organorum dispositionem. 10°. an amentes & furiosi sint baptizandi.

§. I.

Subiectum Baptismi est omnis homo viator non baptizatus.

117 **A**D primam quæstionem, respondeo omnem & solum hominem viatorem nondum bap-

tizatum esse subiectum capax Baptismi. Est omnium Catholicorum contra Anabaptistas aientes, parvulos, sive infantes, non esse capaces Baptismi. Probat 1°. ex Scriptura, in qua Christus omnes homines ad se vocat, dicens: *Venite ad me omnes, &c.* etiam parvulos, juxta illud: *Invitate parvulos venire ad me.* Baptismus verò est janua, per quam imus ad Christum, recipimurque in ovile ipsius.

2°. Baptismus est necessarius omnibus, etiam parvulis, juxta illud: *Nisi quis renatus fuerit ex aqua, & Spiritu sancto, non potest introire in regnum Dei.* Ergo Christus Baptismum instituit pro omnibus, etiam parvulis. Alioqui parvulos in nova lege reliquisset sine medio ad salutem necessario. Cum tamen pro omnibus mortuus sit, & velit omnes homines salvos fieri. Ex qua voluntate sicut in veteri lege pro omnibus, etiam parvulis, instituit medium ad salutem necessarium, Circumcisionem utique; sic in nova lege Baptismum instituit pro omnibus, etiam parvulis. Siquidem Baptismus (ut dicitur cap. *maiores* extra. de Baptismo) *successit loco Circumcisionis; generator tamen existit, cum tam viri, quam femina, baptizentur.*

3°. & præcipuè probatur ex perpetua Ecclesiæ traditione, quam ab Apostolis emanasse testatur Dionysius Eccles. Hierarch. p. 3. c. 7. Origenes in c. 6. epist. ad Rom. Cyprianus epist. 59. Augustinus l. 10. de Genesi ad litteram, & l. 4. contra Donatist. c. 24. Unde Concilium Milevitanum can. 2. & Tridentinum sess. 7. de Bapt. can. 12. 13. & 14. meritò anathema dicunt iis, qui negant, infantes recens natos ex utero matris baptizari posse: *Si quis dixerit parvulos, eo quod actum credendi non habent, suscepto Baptismo, inter fideles computandos non esse; ac propterea, dum ad annos discretionis pervenerunt, esse rebaptizandos, aut præstare omitti eorum Baptisma, quàm eos non actu credentes baptizari in sola fide Ecclesiæ, anathema sit,* can. 13. citato.

§. II.

AD secundam quæstionem, respondeo affirmativè: constat ex usu Ecclesiæ, non rebaptizantur infantes, invitis parentibus baptizatos. Constat item ex Toletano IV. can. 56. ubi id est definitum.

§. III.

AD tertiam, respondeo 1°. non esse dubium parvulos infidelium, ratione utentes, invitis parentibus licitè baptizari, si Baptismum petant. Sunt enim sui juris in rebus ad salutem animæ pertinentibus. 2°. non est etiam dubium, infantes infidelium, qui Principibus Christianis, tamquam mancipia subsunt, invitis parentibus baptizari posse: cum à parentibus citra injuriam avelli possint.

3°. licitus est Baptismus infantis parentum infidelium, Principibus Christianis solum civiliter & politicè subiectorum, si alteruter parentum consentiat. Ita enim Toletano IV. can. 62. statuit: *Filii, qui ex talibus (Judæis, qui Christianas mulieres in conjugio habent) nati existunt, fidem, & conditionem matris sequantur. Similiter & hi, qui procreati sunt ex mulieribus infidelibus, & fidelibus viris, Christianam Religionem sequantur.*

4°. infantes infidelium baptizatorum, invitis parentibus licitè baptizantur. Quia Ecclesia compellere potest ejusmodi parentes, upote sibi subiectos, ad offerendum filios suos ad Baptismum, ipsisque subtrahere infantes suos, si renuant.

5°. infantes infidelium non baptizatorum, licitè baptizantur in periculo mortis. Quia tunc